

4 makers met elk 400.000 euro:

Waar geef je het aan uit?

Bij exclusieve edities horen exclusieve vraagstukken. En daarom vroeg BM in het kader van vierhonderd uitgaven aan vier gevierde makers wat zij zouden doen met vier ton. Aan het woord: documentairemaker Oeke Hoogendijk, Steven de Jong (drama), Floor de Vreede (reality) en Zehra Alp (entertainment)

Oeke Hoogendijk

“Ik hou ervan mijn tanden ergens in te zetten, zover mogelijk gaan”

Haar documentaires kijken weg als thrillers, met kleurrijke hoofdpersonen die elk een ander belang behartigen. Dat was zo in *Mijn Rembrandt* en in *Marten & Oopjen*, maar ook in Oeke Hoogendijks nieuwste werken *De Schatten van de Krim* en *Housewitz*.

“Wat ik doe met vier ton? Een compleet vrije film maken! Wat een luxe zou het zijn om zonder fondsen, helemaal organisch en totaal vanuit jezelf zo'n experiment te starten. Zo zie ik het echt”, vertelt Hoogendijk. “In dat geval ben je 100% autonoom en heb je de mogelijkheid het volledig naar je eigen hand te zetten. Er is geen druk, dingen mogen mislukken. Ik zou ook meer risico durven nemen.”

Tot het gaatje gaan

Druk en vrijheid: Hoogendijk zegt daar veel mee bezig te zijn. “Kijk, ik kan alleen een goede film of docu maken als ik echt op m'n eigen intuïtie kan varen. Ik ben vaak gezegend met mooie budgetten, maar daar moet ik zelf ook hard voor werken.

“Als het interessant blijft, volg ik”

Samen met de producent vragen we bij het filmfonds financiering aan. Het gevolg daarvan is wel dat ze je eindproduct vooraf willen zien. Maar vanuit mijn positie mag ik niet mopperen, ik krijg altijd veel medewerking en mijn films worden goed ontvangen. Daarbij ben ik ook

een enorme perfectionist, ik ga altijd tot het gaatje.

Psycholoog

Hoogendijks werkwijze staat er inmiddels om bekend dat het vele jaren van productie in beslag neemt. *Housewitz*, waarin ze haar moeder filmt die al tientallen jaren weigert haar huis uit te gaan, duurde vijftien jaar om te maken. De docuserie *Het Nieuwe Rijksmuseum* 'slechts' vijf jaar korter. Bewust of puur toeval? “Het is een beetje van allebei. Als het interessant

blijft, volg ik. Ik hou ervan mijn tanden ergens in te zetten, zover mogelijk gaan. Dat vind ik het spannendste aan film maken. Ik zou geen verslaggever kunnen zijn die op één dag een interview draait, het monteert en het dan 's

avonds in het *Journal* terugziet. Ik wil mijn personages leren kennen, dichtbij komen. De kunst van mijn vak is een goede relatie met de hoofdpersoon opbouwen. Wim Pijbes, destijds Rijks-directeur, zag me bijna als een psycholoog waarbij 'ie zijn stoom kon afblazen.”

Steven de Jong

“Als het niet kan zoals het moet, dan moet het zoals het kan!”

Met *De Schippers van de Kameleon*, *Snuf de Hond* en *De Hel van '63* heeft Steven de Jong zijn sporen in het genre 'drama' meer dan verdiend. Wat zou hij doen met een injectie van vier ton?

“Geen twijfel, ik steek het in mijn levensproject: *Grutte Pier*. Dit is een meerjarige filmklus over de Friese vrijheidsstrijder Pier Gerlofs Donia. Het wordt een trilogie; drie delen die stuk voor stuk twee

à drie jaar van Piers leven beslaan. Ik ben hier al sinds 2018 mee bezig en het hele project kost zo'n anderhalf miljoen. Die vier ton zou dus van grote waarde zijn! Volgend jaar wil ik het eerste deel van negentig minuten af hebben.”

Schakelen met budgetten

De Jong is in de loop der jaren veel meer geworden dan alleen regisseur en incidenteel acteur. Hij doet zogezegd 'de hele keten' van het draaiproces, van schrijven tot produceren. “Omdat ik in samenwerking met andere producenten weinig van de grond kreeg, ben ik die zakelijke kant ook maar gaan doen. Uit frustratie, want het is allesbehalve mijn grootste hobby. Nederlandse films zijn vaak compromisproducties en daar was ik klaar mee. Ik zeg altijd: 'Als het niet kan zoals het moet, dan moet het zoals het kan.' Maar omdat ik dus alles doe, kan ik wel heel makkelijk schakelen met budgetten. Zolang ik mijn beoogde verhaal maar op een kwalitatieve manier kan vertellen. Ik vind dat de maker ruimte moet krijgen om autonoom film te maken.”

“Ik draag **Grutte Pier** op aan **Bram van der Vlugt**”

Vlees noch vis

Voor *Grutte Pier* probeert De Jong elk jaar zo'n 25 minuten te draaien. Op die manier wil hij het project binnen acht jaar afronden. “En waar ik nu al hartstikke tevreden mee ben, is de cast. Voor de hoofdrol heb ik Milan van Weelden gestrikt: die is 2 meter 10 en heeft schoenmaat 53. Ook met meer geld zou ik hem nooit vervangen. *Ús Milan* is geweldig. En wat dacht je van Bram van der Vlugt? Dit was zijn laatste rol. Ik zei nog grappend: 'Bram, het is nu bloedlink met die corona-uitbraak. Laten we jouw scènes maar zo snel mogelijk draaien!' Zijn reactie: 'Als ik straks het loodje leg, draag deze film dan maar aan me op.' Drie maanden later ging hij op 86-jarige dood aan het coronavirus. Dus nu draag ik het inderdaad aan hem op. Ik ben trots dat ik met hem heb mogen werken en vind het een eer dat hij in deze film zit.” ▶

Floor de Vreede

“Het liefst zou ik tijd kopen”

Als uitvoerend producent bij Simpel-Zodiak werkte Floor de Vreede aan een jaloersmakend mooi aantal reality-titels. Van *Ik Vertrek* tot *Kees van der Spek: Oplichters Aangepakt* en van *De Perfecte Verbouwing* tot *Grenzeloos Verliefd*.

En die vier ton? Grappend: “Ik zou er het liefst een sabbatical van kopen, om eens goed na te denken hoe ik dit geld zou besteden!” En dan: “We hebben het op de *Ik Vertrek*-redactie weleens over spin offs. Wat mij dus geweldig lijkt, is om in het kader daarvan een AVROTROS-ledenreis te organiseren langs een groot deel van de oud-kandidaten. Met Martien Meiland als reisleader!”

Kijkcijferkanon

Gek is het niet dat De Vreede meteen *Ik Vertrek* noemt. Het programma waarin Nederlanders hun geluk in het buitenland beproeven, is een tv-hit en scoort wekelijks, inclusief uitgesteld kijken, twee miljoen kijkers. “Ik vind het heel interessant om mensen langere tijd te volgen. In *Ik Vertrek* volgen we de verbouwing, emigratie, opening van de onderneming en daarna is het verhaal klaar.

“De werkelijkheid is vaak veel interessanter dan wat je zelf zou kunnen verzinnen”

Terwijl het voor de kandidaten dan juist pas echt weer begint. Dat gegeven maakt het interessant om een follow-up te maken. Pak 'm beet tien jaar lang mensen volgen, zou ik te gek vinden. Het liefst zou ik van die vier ton dus tijd kopen.”

Ondergeschikt maken

Waar Steven de Jong die vier ton omschreef als een mooi begin, is het voor De Vreede juist een flink budget. “Ja, daar kan ik wel mee uit de voeten, hoor. Als het om reality-tv gaat, heb je goede mensen nodig, je moet de grens over, maar verder gebruik je geen studio en decor, geen visagie en scenarioschrijvers waar veel kosten naartoe gaan. Het verhaal wat je vastlegt, krijg je gratis.”

Het geheim van goede reality? “Als maker moet je je ondergeschikt maken. Het gaat erom dat je interesse toont, de mensen die je volgt op hun gemak stelt en het vertrouwen geeft om zichzelf te zijn. Voor mij is het geslaagd dat ik als kijker het gevoel krijg er écht bij te zijn. En belangrijk is dat je een verhaal vertelt, maar niet bepaalt. Het verhaal ligt er namelijk al. Daar hoef je nauwelijks aan te sleutelen, want de werkelijkheid is vaak veel interessanter dan wat je zelf zou kunnen verzinnen.”

Zehra Alp

“Je wordt zoveel slimmer als je je oogkleppen afgooit”

Loyaliteit kent geen tijd, en daarvan is uitvoerend producent Zehra Alp het levende voorbeeld. Dit jaar vierde ze haar twintigjarig werkjubileum voor Fremantle Nederland. Als iemand weet wat je met vier ton moet doen....

“Ik zou het, in tegenstelling tot de rest, het liefst investeren in mensen. Onze mensen, kortom: talentontwikkeling binnen Fremantle. Ik word blij als ik collega's zichzelf zie ontwikkelen en dat daar ook ruimte voor is. Er is alleen vaak zo weinig tijd voor. Het werk gaat altijd maar door. Dat, in combinatie met een schaarste aan mensen en een toename aan zenders en streamingdiensten, zorgt ervoor dat het personeel minder specifieke leertijd krijgt.”

Oogkleppen afgooien

Hoe dat er volgens Alp uit moet zien? “Het kan eigenlijk op zoveel manieren! Maar een voorbeeld is een keertje meelopen bij een ander programma. Dus iemand die normaal onder

contract staat bij *Boulevard* eens mee laten lopen bij *Boer Zoekt Vrouw*. Je wordt zoveel slimmer als je je oogkleppen afgooit en meekijkt bij andere functies, collega's en programma's. Dit is maar één van de vele manieren om talenten bij je houden en door te laten ontwikkelen.”

“Er is een tekort aan grote tv-studio's in Nederland”

Duurzamer worden

Voor Fremantle maakte Alp al programma's als *Dancing with the Stars*, *Idols* en *Praat Nederlands Met Me*. Stuk voor stuk dure studioshows waar je met vier ton lang niet klaar bent. En als ze nou eens tien keer zoveel zou mogen besteden? “Dan zou ik die vier ton nog steeds in personeel investeren. Maar van de overige 3,6 miljoen bouw ik dan een eigen Fremantle-studio. Een compleet nieuwe. Geen idee of dat van dat geld kan, maar hij is wel nodig. Er is namelijk een tekort aan grote tv-studio's in Nederland. En hij moet ook duurzaam zijn. Dit is een hot topic, ook bij ons. We nu al voor verschillende producties, denk aan *Heel Holland Bakt* en *The Masked Singer*, aan het bijhouden wat onze ecologische footprint is. Dit valt allemaal onder project Albert en het gaat best ver. Het woon-werk-verkeer, het aantal plastic flesjes, de gebruikte apparatuur: we houden alles tot in detail bij. Zo kunnen we de CO2-uitstoot van Fremantle bepalen en op ten duur groener worden.” ●